

ბაკალავრიატის საგანმანათლებლო პროგრამა (რეგულირებადი)

პროგრამის სახელწოდება

სამართალმცოდნეობა

LAW

ფაკულტეტი

ბიზნეს-ინჟინერინგი

BUSINESS-ENGINEERING

პროგრამის ხელმძღვანელი/ხელმძღვანელები

ასოცირებული პროფესორი სამართლის დოქტორი ზვიად როგავა

სრული ინფორმაცია პროგრამის ხელმძღვანელის შესახებ იხ. თანდართულ CV-ში (დანართი №3)

მისანიჭებელი კვალიფიკაცია და პროგრამის მოცულობა კრედიტებით

სამართლის ბაკალავრი/Bachelor of Law

მიენიჭება არანააკლებ 240 კრედიტის შესრულების შემთხვევაში

სწავლების სტანდარტული ხანგრძლივობა 8 სემესტრი (4 სასწავლო წელი)

საბაკალავრო პროგრამა აგებულია ECTS სისტემის საფუძველზე, სტუდენტზეა ორიენტირებული და ემყარება სტუდენტის აკადემიურ დატვირთვას, რომელიც საჭიროა საგანმანათლებლო პროგრამის მიზნების მისაღწევად.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა მოიცავს 240 ECTS კრედიტს, წელიწადში – 60 კრედიტს, სემესტრში – 30 კრედიტს. შესაბამისად, საბაკალავრო პროგრამის სტანდარტული ხანგრძლივობა 4 წელს ანუ 8 სემესტრს შეადგენს.

სტუდენტის ინდივიდუალური დატვირთვიდან გამომდინარე, წელიწადში კრედიტების რაოდენობა შეიძლება იყოს 60-ზე ნაკლები ან მეტი, მაგრამ არა უმეტეს 75-ისა.

სწავლების ენა

საგანმანათლებლო პროგრამაზე სწავლება მიმდინარეობს ქართულ ენაზე

პროგრამის მიზანი

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანია სტუდენტს შესძინოს:

- ფართო თეორიული ცოდნა ეროვნული სამართლის სისტემის ძირითადი თავისებურებების, პრინციპებისა და ინსტიტუტების, ზოგადსამართლებრივი პრინციპების, ფასეულობებისა და ღირებულებების, სამართლის პოლიტიკური, საზოგადოებრივი, ფილოსოფიური, ისტორიული და ეკონომიკური ასპექტების, აგრეთვე ეროვნული და უცხოური სამეცნიერო აზრისა და კანონმდებლობის შესახებ;
- სიღრმისეული ცოდნა და სპეციალური მომზადება საჯარო, კერძო, სისხლისა და საერთაშორისო სამართლის დარგებში.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანია სტუდენტს გამოუმუშავოს:

- საკანონმდებლო ცვლილებების, სასამართლო პრაქტიკისა და მეცნიერული სიახლეებისადმი ყურადღების მიღებების, აგრეთვე კომუნიკაციის, ცოდნის მუდმივი განახლებისა და სწავლების უნარი;
- სამართლის სფეროში მიღებული ცოდნის პრაქტიკულ საქმიანობაში ეფექტურად გამოყენების უნარი და სპეციალობით საქმიანობისათვის აუცილებელი სხვა უნარები;
- სამართლის სფეროში სამართლებრივი პრობლემების დამოუკიდებლად გადაჭრის, აგრეთვე საკითხის შეფასების, ანალიზის, მსჯელობის, დასაბუთების, ამოცანების გადაწყვეტისთვის აუცილებელი უნარები;
- პროფესიული ეთიკისა და სამართლებრივი ღირებულებების დასამკვიდრებლად სწრაფვის უნარი;
- სამართლის სფეროში პრაქტიკული საქმიანობისას სამართლიანობის, ადამიანის უფლებების, სოციალური და დემოკრატიული ფასეულობების დაცვის უნარი.

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვის უფლება აქვს სრული ზოგადი განათლების დამადასტურებელი სახელმწიფო სერტიფიკატის/ატესტატის ან მასთან გათანაბრებული დოკუმენტის მქონე საქართველოს მოქალაქეს, ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგების საფუძველზე.

ერთიანი ეროვნული გამოცდების გარეშე, სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე სტუდენტთა მიღება/ჩარიცხვა დასაშვებია იმ პირობათვის, რომლებიც:

- სწავლობდნენ და მიიღეს სრული ზოგადი ან მისი ექვივალენტური განათლება უცხოეთში სწავლით არანაკლებ ბოლო 2 წლის განმავლობაში;
- ცხოვრობდნენ უცხო ქვეყანაში არანაკლებ ბოლო 2 წლის განმავლობაში და სწავლობდნენ ამ ქვეყნის კანონმდებლობით აღიარებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე მობილობის წესით ჩარიცხვა შესაძლებელია წელიწადში ორჯერ, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ დადგენილ ვადებში, სავალდებულო პროცედურებისა და უნივერსიტეტის მიერ დადგენილი წესების დაცვით.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვა, ან გადმოყვანის წესით ჩარიცხვა უცხო ქვეყნის აღიარებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებიდან ხორციელდება

სწავლის შედეგები/ზოგადი და დარგობრივი კომპეტენციები

- ცოდნა და გაცნობიერება

- აქვს ეროვნული სამართლის სისტემის ძირითადი თავისებურებების, პრინციპებისა და ინსტიტუტების ფართო, ხოლო საჯარო, კერძო, სისხლის ან საერთაშორისო სამართლის სიღრმისეული ცოდნა.
- გაცნობიერებული აქვს სამართლის არსი, კომპლექსური საკითხები და სამართლის ფუნდამენტური პრინციპების მნიშვნელობა სამართლებრივი სისტემის ფორმირებისათვის.
- კურსდამთავრებულმა იცის: განმარტების მეთოდები; სახელმწიფო მოწყობისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის საკითხები; ადამიანის ძირითადი უფლებები და თავისუფლებები; საერთაშორისო საჯარო სამართლის ძირითადი პრინციპები; სახელშეკრულებო და კანონისმიერი ვალდებულებითი ურთიერთობები; ქონებრივი სამართალი; ადმინისტრაციული სამართლის არსი და პრინციპები; დანაშაულის არსი, სახეები და სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის თავისებურებანი; სამოქალაქო, ადმინისტრაციული და სისხლის სამართალწარმოება; საზღვარგარეთის ქვეყნებისა და ქართული სამართლის ისტორიული წყაროები.

- ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი

- შეუძლია სამართლებრივი პრობლემების გადასაჭრელად წინასწარ განსაზღვრული მითითებების შესაბამისად კვლევითი ან პრაქტიკული ხასიათის პროექტის განხორციელება;
- აქვს სამართლებრივი პრობლემების იდენტიფიცირების, მათი გადაწყვეტისათვის ნორმატიული საფუძვლების მოძიების, განმარტებისა და გამოყენების უნარი;
- შეუძლია იურიდიული შინაარსის დოკუმენტების (ნორმატიული აქტის პროექტის, ხელშეკრულების, საჩივრის, სარჩელის და ა.შ.) შედგენა.

- დასკვნის უნარი

- აქვს სამართლებრივი პრობლემის მრავალმხრივი ხედვისა და ანალიზის საფუძველზე მისი გადაწყვეტის თეზისის განვითარებისა და შერჩეული მიდგომის დასაბუთების, აგრეთვე სამართლებრივად დასაბუთებული დასკვნის ჩამოყალიბების უნარი.

- კომუნიკაციის უნარი

- აქვს მშობლიურ და უცხოურ ენაზე ინფორმაციის მოძიების და იურიდიული ტერმინოლოგიის გამოყენებით ზეპირი და წერილობით ფორმით გადაცემის უნარი;
- აქვს იდეების, არსებული პრობლემებისა და გადაჭრის გზების შესახებ დეტალური წერილობითი ანგარიშის მომზადების და ქართულ და უცხოურ ენებზე ინფორმაციის სპეციალისტებისა და არასპეციალისტებისათვის ზეპირად გადაცემის უნარი;
- აქვს თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების შემოქმედებითად გამოყენების უნარი.

- სწავლის უნარი

- აქვს საკუთარი სწავლის პროცესის თანმიმდევრულად და მრავალმხრივად შეფასებისა და შემდგომი სწავლის საჭიროებების დადგენის უნარი;
- აქვს საკანონმდებლო ცვლილებების, სასამართლო პრაქტიკის, მეცნიერების სიახლეების მიდევნებისა და ცოდნის მუდმივად განახლების უნარი.

- ღირებულებები

- იცნობს იურისტის საქმიანობის ეთიკის ფარგლებს. მოწოდებულია, ხელი შეუწყოს ინდივიდთა უფლებების განხორციელებას და იმოქმედოს სამართლიანობის, ადამიანის უფლებების, სოციალური და დემოკრატიული ფასეულობების გათვალისწინებით. აქვს ღირებულებების ფორმირების პროცესში მონაწილეობის მიღებისა და მათ დასამკვიდრებლად სწრაფვის უნარი.

სწავლების შედეგების მიღწევის მეთოდები

სწავლის პროცესში კონკრეტული სასწავლო კურსის სპეციფიკიდან გამომდინარე გამოიყენება სწავლების ისეთი მეთოდები, როგორებიცაა ვერბალური, ანუ ზეპირსიტყვიერი მეთოდი, წიგნზე მუშაობის მეთოდი, წერიტი მუშაობის მეთოდი, დემონსტრირების მეთოდი, დისკუსია/დებატების მეთოდი, ჯგუფური (collaborative) მუშაობის მეთოდი, შემთხვევის ანალიზის (Case study) მეთოდი, როლური და სიტუაციური თამაშების მეთოდი, ახსნა-განმარტებითი მეთოდი, ქმედებაზე ორიენტირებული სწავლების მეთოდი, ელექტრონული სწავლების (learning) მეთოდი, აგრეთვე პრაქტიკული მეთოდები და სხვა.

სწავლება-სწავლის პროცესში მეთოდები ერთმანეთს ავსებენ და ერთმანეთში გადადიან. პროფესორი შესაძლოა იყენებდეს ზემოთჩამოთვლილ ერთ ან რამდენიმე მეთოდს ან ნებისმიერ სხვა მეთოდს კონკრეტული სასწავლო ამოცანიდან გამომდინარე. კონკრეტული სასწავლო კურსის სწავლების შედეგების მიღწევის მეთოდები ასახულია შესაბამისი სასწავლო კურსის სილაბუსში.

1. ვერბალური, ანუ ზეპირსიტყვიერი მეთოდი.

2. დისკუსია/დებატები – დისკუსიის პროცესი მკვეთრად ამაღლებს სტუდენტთა ჩართულობის ხარისხსა და აქტივობას. დისკუსია შესაძლებელია გადაიზარდოს კამათში. ეს პროცესი არ შემოიფარგლება მხოლოდ პროფესორის მიერ დასმული შეკითხვებით. ეს მეთოდი უვითარებს სტუდენტს კამათისა და საკუთარი აზრის დასაბუთების უნარს.

3. ჯგუფური მუშაობა - ამ მეთოდით სწავლება გულისხმობს სტუდენტთა ჯგუფებად დაყოფას და მათთვის სასწავლო დავალების მიცემას. ჯგუფის წევრები ინდივიდუალურად ამუშავებენ საკითხს და პარალელურად უზიარებენ მას ჯგუფის დანარჩენ წევრებს. დასახული ამოცანიდან გამომდინარე შესაძლებელია ჯგუფის მუშაობის პროცესში წევრებს შორის მოხდეს ფუნქციების გადანაწილება. ეს სტრატეგია უზრუნველყოფს ყველა სტუდენტის მაქსიმალურ ჩართულობას სასწავლო პროცესში.

4. წიგნზე მუშაობის მეთოდი.

5. პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება (PBL) - სასწავლო მეთოდი, რომელიც ახალი ცოდნის მიღების და ინტეგრაციის პროცესის საწყის ეტაპად იყენებს პრობლემას.

6. თანამშრომლობითი (cooperative) სწავლება - იმგვარი სწავლების სტრატეგიაა, სადაც ჯგუფის თითოეული წევრი ვალდებულია არა მხოლოდ შეისწავლოს, არამედ დაეხმაროს თანაგუნდელს საგნის უკეთ შესწავლაში. თითოეული ჯგუფის წევრი მუშაობს პრობლემაზე, ვიდრე ყველა მათგანი არ დაეუფლება საკითხს.

7. ევრისტიკული მეთოდი – ეფუძნება სტუდენტების წინაშე დასმული ამოცანის ეტაპობრივ გადაწყვეტას. ეს ამოცანა სწავლების პროცესში ფაქტების დამოუკიდებლად დაფიქსირებისა და მათ შორის კავშირების დანახვის გზით ხორციელდება.

8. შემთხვევის ანალიზი (Case study) - პროფესორი სტუდენტებთან ერთად ლექციაზე განიხილავს კონკრეტულ შემთხვევებს, რომლებიც ყოველმხრივ და საფუძვლიანად შეისწავლიან საკითხს. მაგალითად, კაზუსის ამოხსნა.

9. გონებრივი იერიში (Brain storming) - ეს მეთოდი გულისხმობს კონკრეტული თემის ფარგლებში კონკრეტული საკითხის/პრობლემის შესახებ მაქსიმალურად მეტი, სასურველია რადიკალურად განსხვავებული, აზრის, იდეის ჩამოყალიბებასა და მისი გამოთქმის ხელშეწყობას. აღნიშნული მეთოდი ხელს უწყობს პრობლემისადმი შემოქმედებითი მიდგომის განვითარებას. ეს მეთოდი ეფექტურია სტუდენტთა მრავალრიცხოვანი ჯგუფის არსებობის პირობებში და შედეგადად რამდენიმე ძირითადი ეტაპისგან:

- პრობლემის/საკითხის შემოქმედებითი კუთხით განსაზღვრა;

- დროის გარკვეულ მონაკვეთში აუდიტორიისგან საკითხის ირგვლივ არსებული იდეების კრიტიკის გარეშე ჩანიშვნა (ძირითადად, დაფაზე);
- გამორიცხვის გზით იმ იდეების გამორჩევა, რომლებიც ყველაზე მეტ შესაბამისობას ავლენს დასმულ საკითხთან;
- კვლევის მიზანთან იდეის შესაბამისობის დასადგენად შეფასების კრიტერიუმების განსაზღვრა;
- შერჩეული იდეების შეფასება წინასწარ განსაზღვრული კრიტერიუმებით;
- უმაღლესი შეფასების მქონე იდეის, როგორც დასახული პრობლემის გადაჭრის საუკეთესო საშუალების გამოვლენა.

10. როლური და სიტუაციური თამაშები - სცენარის მიხედვით განხორციელებული როლური თამაშები სტუდენტს საშუალებას აძლევს სხვადასხვა პოზიციიდან შეხედოს საკითხს და ეხმარება მას ალტერნატიული თვალსაზრისის ჩამოყალიბებაში. ისევე როგორც დისკუსია, როლური თამაშებიც უყალიბებს სტუდენტს საკუთარი პოზიციის დამოუკიდებლად გამოთქმისა და კამათში მისი დაცვის უნარს.

11. დემონსტრირების მეთოდი – ეს მეთოდი ინფორმაციის ვიზუალურად წარმოდგენას გულისხმობს. შედეგის მიღწევის თვალსაზრისით ის საკმაოდ ეფექტურია. ხშირ შემთხვევაში უმჯობესია, მასალა ერთდროულად აუდიო და ვიზუალური გზით მიეწოდოს სტუდენტებს. შესასწავლი მასალის დემონსტრირება შესაძლებელია განხორციელდეს როგორც მასწავლებლის, ისე სტუდენტის მიერ. ეს მეთოდი გვეხმარება თვალსაჩინო გაეხადოთ სასწავლო მასალის აღქმის სხვადასხვა საფეხური, დავაკონკრეტოთ, თუ რისი შესრულება მოუწევთ სტუდენტებს დამოუკიდებლად; ამავე დროს, ეს სტრატეგია ვიზუალურად წარმოაჩენს საკითხის/პრობლემის არსს.

12. ინდუქცია, დედუქცია, ანალიზი და სინთეზი.

- სწავლების ინდუქციური მეთოდი განსაზღვრავს ნებისმიერი საგნობრივი ცოდნის ისეთ ფორმას, როდესაც სწავლის პროცესში აზრის მსვლელობა კერძოდან ზოგადისაკენ, ფაქტებიდან განზოგადებისაკენ არის მიმართული, ანუ მასალის გადმოცემისას, პროცესი მიმდინარეობს კონკრეტულიდან ზოგადისაკენ.
- სწავლების დედუქციური მეთოდი განსაზღვრავს ნებისმიერი საგნობრივი ცოდნის გადაცემის ისეთ ფორმას, რომელიც ზოგად ცოდნაზე დაყრდნობით ახალი ცოდნის აღმოჩენის ლოგიკურ პროცესს წარმოადგენს, ანუ პროცესი მიმდინარეობს ზოგადიდან კონკრეტულისაკენ.
- სასწავლო პროცესში ანალიზის მეთოდი გვეხმარება სასწავლო მასალის, როგორც ერთი მთლიანის, შემადგენელ ნაწილებად დაშლაში, ამით მარტივდება რთული პრობლემების შიგნით არსებული ცალკეული საკითხების დეტალური გაშუქება.
- სინთეზის მეთოდი გულისხმობს შერეულ პროცედურას, ანუ ცალკეული საკითხების დაჯგუფებით ერთი მთლიანის შედგენას. ეს მეთოდი ხელს უწყობს პრობლემის, როგორც მთელის დანახვის უნარის განვითარებას.

13. ახსნა-განმარტებითი მეთოდი – ეფუძნება მსჯელობას მოცემული საკითხის ირგვლივ. პროფესორს მასალის გადმოცემისას, მოჰყავს კონკრეტული მაგალითი, რომლის დაწვრილებით განხილვაც ხდება მოცემული თემის ფარგლებში.

14. ქმედებაზე ორიენტირებული სწავლება – მოითხოვს პროფესორისა და სტუდენტის აქტიურ ჩართულობას სწავლების პროცესში, სადაც განსაკუთრებულ დატვირთვას იძენს თეორიული მასალის პრაქტიკული ინტერპრეტაცია.

15. წერითი მუშაობის მეთოდი, რომელიც გულისხმობს შემდეგი სახის აქტივობებს: ამონაწერებისა და ჩანაწერების გაკეთება, მასალის დაკონსპექტება, თეზისების შედგენა, რეფერატის, ან ესეს შესრულება და ა.შ.

სწავლის შედეგების მიღწევის ფორმები

- ლექცია სემინარი (ჯგუფში მუშაობა) პრაქტიკული ლაბორატორიული პრაქტიკა
- საშინაო დავალების პრეზენტაცია იმიტირებულ სასამართლო პროცესში მონაწილეობა
- საბაკალავრო ნაშრომის შესრულება დამოუკიდებელი მუშაობა

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული სასწავლო კურსების დაუფლება სწავლების პროცესში სტუდენტთა აქტიურ მონაწილეობას ითვალისწინებს და შეძენილი ცოდნის უწყვეტი შეფასების პრინციპს ეფუძნება.

სტუდენტის სემესტრის განმავლობაში გაწეული შრომის შეფასება გარკვეული შეფარდებით ითვალისწინებს:

- მისი დამოუკიდებელი მუშაობის შეფასებას;
- ყოველკვირეულ შეფასებას;
- შუალედურ შეფასებას;
- დასკვნითი გამოცდის შეფასებას.

სტუდენტების ცოდნის შეფასებისათვის გამოიყენება როგორც ზეპირი, ასევე წერილი (ტესტი, კაზუსი, ღია კითხვები, ესსე, და ა.შ) გამოკითხვა. ცალკეული სასწავლო კურსები შეიძლება ითვალისწინებდეს საშინაო დავალების მომზადებას და მის პრეზენტაციას ან იმიტირებულ სასამართლო პროცესში მონაწილეობას.

შეფასების წესი, ფორმები, კრიტერიუმები და მათი ხვედრითი წილი, სასწავლო კურსის სპეციფიკიდან და სწავლების მიზნებიდან გამომდინარე, განისაზღვრება სასწავლო კურსის წამყვანი პროფესორის მიერ, რაც აისახება კონკრეტული სასწავლო კურსის სილაბუსში და ეცნობება სტუდენტს სასწავლო სემესტრის დასაწყისში.

პროგრამის განხორციელებისას და სასწავლო კურსის სწავლებისას სტუდენტის მოსწრება ფასდება ტრანსფერისა და დაგროვების ევროპული სისტემის (ECTS) და „უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის N3 ბრძანებით დამტკიცებული შეფასების სისტემის შესაბამისად.

განვლილი სასწავლო კურსის სილაბუსით გათვალისწინებული საკითხების ათვისება უნივერსიტეტში ფასდება 100 ქულიანი სისტემით, რომელიც სასწავლო პროცესში ჩართული შეფასების მეთოდების წილისგან შედგება. კრედიტის მისაღებად საჭირო მინიმალური შეფასებაა 51 ქულა.

დადებით შეფასებად ჩაითვლება:

- (A) - ფრიადი - მაქსიმალური შეფასების 91% და მეტი;
- (B) - ძალიან კარგი - მაქსიმალური შეფასების 81-90%;
- (C) - კარგი - მაქსიმალური შეფასების 71-80%;
- (D) - დამაკმაყოფილებელი - მაქსიმალური შეფასების 61-70%;
- (E) - საკმარისი - მაქსიმალური შეფასების 51-60%;

უარყოფით შეფასებად ჩაითვლება:

- (FX) - ვერ ჩააბარა - მაქსიმალური შეფასების 41-50%, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება.
- (F) - ჩაიჭრა - მაქსიმალური შეფასების 40% და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

დასაქმების სფერო

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულს შესაძლებლობა ექნება იმუშავოს ნებისმიერ იმ თანამდებობაზე სადაც მოითხოვება სამართლის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი და არ არის აუცილებელი სახელმწიფო სასერტიფიკაციო გამოცდის ჩაბარება ან/და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული დამატებითი წინაპირობები.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებული იურიდიული საქმიანობის განსახორციელებლად შეიძლება დასაქმდეს:

- საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოებში;
- სასამართლო ორგანოებში;
- სამართალდამცავ და სხვა მაკონტროლებელ ორგანოებში;
- საჯარო და კერძო სამართლის იურიდიულ პირებში ან სხვა არასამეწარმეო (არაკომერციულ) ორგანიზაციებში.

სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობა

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებული უფლებამოსილია, სწავლა განაგრძოს საქართველოს ან სხვა ქვეყნების უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სამართლის მიმართულების სამაგისტრო პროგრამაზე, რომელიც ორიენტირებულია შემდგომი დონის სპეციალისტისა და მკვლევარის მომზადებაზე.

კურსდამთავრებულს ასევე შეუძლია სწავლა გააგრძელოს ნებისმიერი მიმართულების სამაგისტრო პროგრამაზე, თუ ამ პროგრამაზე მიღების წინაპირობა არ არის შეზღუდული სხვა სპეციალობის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხით.

პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი ადამიანური რესურსი

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის განხორციელება უზრუნველყოფილია შესაბამისი ადამიანური რესურსით. საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებულ სასწავლო კომპონენტებს უძღვება უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალი, აგრეთვე სათანადო გამოცდილებისა და კომპეტენციების მქონე მოწვეული სპეციალისტები.

ადამიანური რესურსის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ №4 დანართში.

პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი მატერიალური რესურსი

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მისაღწევად გამოიყენება სტუდენტებისთვის შეზღუდვების გარეშე ხელმისაწვდომი უნივერსიტეტის ინფრასტრუქტურა და მატერიალურ-ტექნიკური რესურსი, კერძოდ:

- სათანადო ინვენტარით აღჭურვილი სასწავლო აუდიტორიები და საკონფერენციო დარბაზები;
- კომპიუტერული ტექნიკითა და საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებით აღჭურვილი იურიდიული ბიბლიოთეკა;
- კომპიუტერული კლასები, ინტერნეტში და შიდა ქსელში ჩართული კომპიუტერული ტექნიკა და სწავლის/სწავლების პროცესის ადეკვატური კომპიუტერული პროგრამები;
- სხვადასხვა ტექნიკური მოწყობილობები და ა.შ.

საგანმანათლებლო პროგრამა უზრუნველყოფილია შესაბამისი სახელმძღვანელო და მეთოდური ლიტერატურით. უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკა სტუდენტებს უზრუნველყოფს სასწავლო კურსების სილაბუსებით გათვალისწინებული შესაბამისი ბეჭდური და ელექტრონული სახელმძღვანელოებით, სასწავლო-მეთოდური და სამეცნიერო ლიტერატურით, აგრეთვე ბიბლიოთეკის წიგნადი ფონდის მონაცემთა ბაზით და უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე განთავსებული ელექტრონული კატალოგით.

პროგრამის სტრუქტურა

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო სასწავლო პროგრამა შედგება არასპეციალობის არჩევითი საგნების (A), უცხოური ენის (B), სპეციალობის სავალდებულო საგნების (C), სპეციალობის არჩევითი საგნების (D) სასწავლო მოდულებისგან, აგრეთვე პრაქტიკული და კვლევითი უნარების გამომუშავებაზე მიმართული სასწავლო კურსებისგან (E)

მოდულში გაერთიანებული სასწავლო კურსები ერთმანეთთან ლოგიკურ კავშირშია და თითოეული მათგანის შესწავლა შესაძლებელია, სავალდებულო წინაპირობა იყოს პროგრამის კურიკულუმით გათვალისწინებული დანარჩენი სასწავლო კურსების შესწავლისა.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის ელემენტები (240 ECTS)

- (A) - არასპეციალობის არჩევითი საგნები - 15 ECTS
- (B) - უცხოური ენის მოდული - 32 ECTS
- (C) - სპეციალობის სავალდებულო საგნების მოდულები - 133 ECTS
- (D) - სპეციალობის არჩევითი საგნების მოდულები - 42 ECTS
- (E) - პრაქტიკული და კვლევითი უნარების კურსები - 18 ECTS

არასპეციალობის არჩევითი საგნები (15 ECTS)

სტუდენტის თავისუფალი არჩევანის საფუძველზე არაიურიდიულ დისციპლინებში დასაშვებია მაქსიმუმ 15 კრედიტის დაგროვება.

არჩევითი დისციპლინების საფუძველზე საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტი იღებს ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების იმ ზოგადტრანსფერულ უნარებს, რომლებსაც წარმატებით გამოიყენებს საკუთარი სპეციალობის ათვისების პროცესში.

არჩევითი სასწავლო კურსები მოიცავს თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების, ფილოსოფიის, გამოყენებითი ფსიქოლოგიის, სოციოლოგიის, ლოგიკის, ეკონომიკის საფუძვლების და სხვ. სწავლებას.

უცხოური ენის მოდული (32 ECTS)

უცხოური (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული, რუსული) ენის შესწავლა სავალდებულოა არანაკლებ 32 კრედიტის მოცულობით, 6 სემესტრის განმავლობაში.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტმა საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულებამდე უნივერსიტეტს უნდა წარუდგინოს ინგლისური ენის ცოდნის დამადასტურებელი სერტიფიკატი.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტმა, რომელსაც ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგად აკადემიურ პროგრამაზე ჩარიცხვისთვის სავალდებულო საგნად არჩეული ჰქონდა ინგლისური ენა, უნივერსიტეტს უნდა წარუდგინოს ქვემოთ მითითებული პირობის შესაბამისი ერთ-ერთი სერტიფიკატი:

- (A) ტოიფელი (TOEFL RBT) – არანაკლებ 513 ქულა;
- (B) ტოიფელი (TOEFL IBT) – არანაკლებ 65 ქულა;
- (C) ბრიტანეთის საბჭოსა და კემბრიჯის უნივერსიტეტის ინგლისური ენის გამოცდები (IELTS) - არანაკლებ 5.5 ქულა;
- (D) ბრიტანეთის საბჭოსა და კემბრიჯის უნივერსიტეტის ინგლისური ენის გამოცდები (Cambridge Exam) - ცოდნის დონე არანაკლებ FCE

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტმა, რომელსაც ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგად აკადემიურ პროგრამაზე ჩარიცხვისთვის სავალდებულო საგნად არჩეული ჰქონდა ერთი ან რამდენიმე უცხოური ენა, გარდა ინგლისური ენისა, უნივერსიტეტს უნდა

წარუდგინოს ქვემოთ მითითებული პირობის შესაბამისი ერთ-ერთი სერტიფიკატი:

- (A) ტოიფელი (TOEFL RBT) – არანაკლებ 437 ქულა;
- (B) ტოიფელი (TOEFL IBT) – არანაკლებ 41 ქულა;
- (C) ბრიტანეთის საბჭოსა და კემბრიჯის უნივერსიტეტის ინგლისური ენის გამოცდები (IELTS) - არანაკლებ 4.0 ქულა;
- (D) ბრიტანეთის საბჭოსა და კემბრიჯის უნივერსიტეტის ინგლისური ენის გამოცდები (Cambridge Exam) - ცოდნის დონე არანაკლებ FET.

სერტიფიკატების შესატყვის დონეზე უცხო ენის ცოდნის დადასტურების მიზნით სტუდენტმა უნდა ჩააბაროს ინგლისური ენის სასერტიფიკაციო გამოცდა „უმაღლეს საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის №3 ბრძანებით დადგენილი წესით.

შენიშვნა: უცხო ენის B1, B2 დონეზე ცოდნის განმარტება - „ევროპაში ენობრივი კომპეტენციის შემფასებელთა ასოციაციის“, ALTE–ს (Association of Language Testers in Europe) მიხედვით (www.alte.org)

სპეციალობის სავალდებულო საგნების მოდულები (133 ECTS)

- (A) მოდული - სამართლის საფუძვლები - 23 ECTS
- (B) მოდული - საჯარო სამართალი (I) - 36 ECTS
- (C) მოდული - კერძო/ბიზნესის სამართალი (I) - 49 ECTS
- (D) მოდული - სისხლის სამართალი (I) - 25 ECTS

სპეციალობის არჩევითი საგნების მოდულები - თავისუფალი კომპონენტი (42 ECTS)

- (A) მოდული - საჯარო სამართალი (II) - 42 ECTS
- (B) მოდული - საერთაშორისო სამართალი (II) - 42 ECTS
- (C) მოდული - კერძო/ბიზნესის სამართალი (II) - 42 ECTS
- (D) მოდული - სისხლის სამართალი (II) - 42 ECTS

სპეციალობის არჩევითი საგნების მოდულები სტუდენტს საშუალებას აძლევს საკუთარი სურვილისა და ინტერესების გათვალისწინებით მოახდინოს სწავლების კონცენტრირება და გაიღრმავოს ცოდნა სამართლის ცალკეულ დარგებში. სპეციალობის არჩევითი საგნების მოდულებიდან სავალდებულო 42 კრედიტის დაგროვება. ამასთან, არჩევითი საგნების ერთი მოდულიდან სტუდენტმა სემესტრში შეიძლება დააგროვოს მაქსიმუმ 12 კრედიტი, ხოლო წელიწადში მაქსიმუმ - 24 კრედიტი.

პრაქტიკული და კვლევითი უნარების კურსები - თავისუფალი კომპონენტი (18 ECTS)

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა ითვალისწინებს პრაქტიკული უნარების განვითარებაზე მიმართულ კომპონენტს. საგანმანათლებლო პროგრამის ფარგლებში სტუდენტი გადის პროფესიული ეთიკის თეორიულ კურსს (6 კრედიტი).

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა არჩევითი კომპონენტის სახით ითვალისწინებს სტუდენტის აქტივობას პრაქტიკული სამართლის კლინიკაში. პრაქტიკული სამართლის კლინიკა საშუალებას აძლევს ბაკალავრს მიიღოს პრაქტიკულ უნარებზე დაფუძნებული განათლება და მოიპოვოს შესაბამისი აკადემიური კრედიტი (12 კრედიტი) აღნიშნული კომპონენტის წარმატებით დასრულების შემთხვევაში (იხ. დანართი 1).

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა არჩევითი კომპონენტის სახით 12 კრედიტის ფარგლებში ასევე ითვალისწინებს კვლევითი უნარებისა და დამოუკიდებელი მუშაობის განვითარებაზე მიმართულ კომპონენტს - საბაკალავრო ნაშრომს (იხ. დანართი 2).

თანდართული სილაბუსების რაოდენობა: 72

პროგრამის საგნობრივი დატვირთვა

	საგნის კოდი	წინაპირობა	საგანი\ მოდული	ECTS კრედიტი									
				I წელი		II წელი		III წელი		IV წელი			
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
არასპეციალობის არჩევითი საგნები				10	5								
1.	OFC0008-LP	არ გააჩნია	საოფისე კომპიუტერული პროგრამები	5									
2.	INHIL07-LS	არ გააჩნია	ფილოსოფიის შესავალი	5									
3.	POL0007-LS	არ გააჩნია	პოლიტოლოგია	5									
4.	GAM0007-LS	არ გააჩნია	კულტურა და თანამედროვეობა	5									
5.	SOC0007-LS	არ გააჩნია	სოციოლოგია	5									
6.	PRIEC07-LS	არ გააჩნია	ეკონომიკის პრინციპები	5									
7.	WOC0007-LS	არ გააჩნია	წერითი და ზეპირი კომუნიკაციები		5								
8.	ELLG007-LS	არ გააჩნია	ელემენტარული ლოგიკა		5								
9.	APPSY07-LS	არ გააჩნია	გამოყენებითი ფსიქოლოგია		5								
10.	DAC0007-LS	არ გააჩნია	დემოკრატია და მოქალაქეობა		5								
მოდული - უცხოური (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული, რუსული) ენა				6	6	5	5	5	5				
11.	FLN1107-P	არ გააჩნია	უცხოური ენა - 1	6	6								
12.	FLN1207-P	FLN1107-P	უცხოური ენა - 2										
13.	FLN1307-P	FLN1207-P	უცხოური ენა - 3			5							
14.	FLN1407-P	FLN1307-P	უცხოური ენა - 4				5						
15.	PL0907-PE	FLN1407-P	პროფესიული ენა - 1					5					
16.	PL1007-PE	PL0907-PE	პროფესიული ენა - 2							5			
სპეციალობის სავალდებულო საგნების მოდულები													
მოდული - სამართლის საფუძვლები				14	9								
17.	BAL0107-LS	არ გააჩნია	შესავალი სამართალმცოდნეობაში	5									
18.	BAL0207-LS	არ გააჩნია	საზღვარგარეთის ქვეყნების სამართლის ისტორია	5									
19.	BAL0307-LS	არ გააჩნია	რომის სამართალი	4									
20.	BAL0407-LS	არ გააჩნია	ქართული სამართლის ისტორია		5								
21.	BAL0507-LS	BAL0107-LS	სამართლის მეთოდები		4								
მოდული - საჯარო სამართალი - I				5	10	10	5	6					

	საგნის კოდი	წინაპირობა	საგანი\ მოდული	ECTS კრედიტი									
				I წელი		II წელი		III წელი		IV წელი			
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
22.	PAL0107-LS	BAL0107-LS	საქართველოს სახელმწიფო (კონსტიტუციური) სამართალი		5								
23.	PAL0207-LS	PAL0107-LS	ადამიანის ძირითადი უფლებები			4							
24.	PAL0307-LS	PAL0107-LS	ადმინისტრაციული სამართალი			6							
25.	PAL0407-LS	PAL0307-LS	სამეწარმეო წესრიგის სამართალი				4						
26.	PAL0507-LS	PAL0107-LS	საერთაშორისო საჯარო სამართალი				6						
27.	PAL0607-LS	PAL0307-LS	საფინანსო საართალი					5					
28.	PAL0707-LS	PAL0307-LS	ადმინისტრაციული სამართლის პროცესი							6			
			მოდული - კერძო/ბიზნესის სამართალი - I		5	10	10	10	14				
29.	BUL0107-LS	BAL0107-LS	შესავალი სამოქალაქო სამართალში		5								
30.	BUL0207-LS	BUL0107-LS	სანივთო (ქონებრივი) სამართალი			5							
31.	BUL0307-LS	BUL0107-LS	ვალდებულებითი სამართლის ზოგადი ნაწილი			5							
32.	BUL0407-LS	BUL0307-LS	სახელმეკრულებო სამართალი				6						
33.	BUL0507-LS	BUL0307-LS	კანონისმიერი ვალდებულებითი ურთიერთობები				4						
34.	BUL0607-LS	BUL0407-LS	სამეწარმეო სამართალი					5					
35.	BUL0707-LS	BUL0407-LS	სამოქალაქო სამართლის პროცესი					5					
36.	BUL0807-LS	BUL0707-LS	სამოქალაქო საქმეთა განხილვა სასამართლოში							5			
37.	BUL0907-LS	BUL0407-LS	საოჯახო და მემკვიდრეობის სამართალი							5			
38.	BUL1007-LS	BUL0407-LS	შრომის სამართალი							4			
			მოდული - სისხლის სამართალი - I			5	5	10	5				
39.	CRL0107-LS	PAL0107-LS	სისხლის სამართალი (ზოგადი ნაწილი)			5							
40.	CRL0207-LS	CRL0107-LS	სისხლის სამართალი (ადამიანისა და კაცობრიობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაული)				5						
41.	CRL0307-LS	CRL0207-LS	სისხლის სამართალი (დანაშაულის სხვა სახეები)						5				
42.	CRL0407-LS	CRL0207-LS	სისხლის სამართლის პროცესი						5				
43.	CRL0507-LS	CRL0407-LS	სისხლის სამართლის საქმეთა განხილვა სასამართლოში							5			
			სპეციალობის არჩევითი საგნების მოდულები								24	18	
			მოდული - საჯარო სამართალი - II										
44.	PAL0807-LS	PAL0107-LS	საზღვარგარეთის ქვეყნების კონსტიტუციური სამართალი								6		
45.	PAL0907-LS	PAL0307-LS	ეკოლოგიური სამართალი								6		

	საგნის კოდი	წინაპირობა	საგანი\ მოდული	ECTS კრედიტი									
				I წელი		II წელი		III წელი		IV წელი			
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
46.	PAL1007-LS	PAL0307-LS	სამოხელეო სამართალი									6	
47.	PAL1107-LS	PAL0307-LS	ადგილობრივი თვითმმართველობის (მუნიციპალური) სამართალი									6	
48.	PAL1207-LS	PAL0707-LS	საგადასახადო სამართალი										6
49.	PAL1307-LS	PAL0107-LS	ნორმატიული აქტების სამართალი და კანონშემოქმედებითი ტექნიკა										6
50.	PAL1407-LS	PAL0107-LS	საარჩევნო სამართალი										6
მოდული - საერთაშორისო სამართალი													
51.	IPL-0107-LS	PAL0507-LS	ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო სამართალი									6	
52.	IPL-0207-LS	PAL0507-LS	ევროკავშირის სამართალი									6	
53.	IPL-0307-LS	PAL0507-LS	საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართალი									6	
54.	IPL-0407-LS	PAL0507-LS	საერთაშორისო ორგანიზაციების სამართალი									6	
55.	IPL-0507-LS	PAL0507-LS	საერთაშორისო სახელმეკრულებლო სამართალი										6
56.	IPL-0607-LS	PAL0507-LS	ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სამართალი										6
57.	IPL-0707-LS	PAL0507-LS	დიპლომატიური და საკონსულო სამართალი										6
მოდული - კერძო/ ბიზნესის სამართალი - II:													
58.	BUL1107-LS	BUL0907-LS	დაზღვევის სამართალი									6	
59.	BUL1207-LS	BUL0907-LS	საბანკო სამართალი									6	
60.	BUL1307-LS	BUL0707-LS	საერთაშორისო კერძო სამართალი									6	
61.	BUL1407-LS	BUL0907-LS	გადახდისუუნარობის სამართალი									6	
62.	BUL1507-LS	BUL0907-LS	ფასიანი ქაღალდების სამართალი										6
63.	BUL1607-LS	BUL0707-LS	ინტელექტუალური საკუთრების სამართალი										6
64.	BUL1707-LS	BUL0707-LS	სანოტარო სამართალი										6
მოდული - სისხლის სამართალი - II													
65.	CRL0607-LS	CRL0407-LS	საერთაშორისო სისხლის სამართალი									6	
66.	CRL0707-LS	CER0307-LS	ქმედების დანაშაულად კვალიფიკაცია									6	
67.	CRL0807-LS	CRL0407-LS	გამოძიებისა და სასამართლო წარმოების საფუძვლები									6	
68.	CRL0907-LS	CER0307-LS	კრიმინოლოგია									6	

	საგნის კოდი	წინაპირობა	საგანი\ მოდული	ECTS კრედიტი							
				I წელი		II წელი		III წელი		IV წელი	
				სემესტრი							
				I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
69.	CRL1007-LS	CRL0407-LS	კრიმინალისტიკა (გამოძიების გახსნის მეთოდოლოგია)								6
70.	CRL1107-LP	CRL0507-LS	სასამართლო უნარ-ჩვევები								6
71.	CRL1207-LS	CRL0107-LS	სასჯელის შეფარდება და სასჯელალსრულების სამართალი								
			პრაქტიკული და კვლევითი უნარების კურსები							6	12
72.	SPC0107-LS	PAL0107-LS	პროფესიული ეთიკა							6	
73.	SPC0207-LS	SPC0107-LS	პრაქტიკული სამართალი (კლინიკა)								12
74.	SPC0307-BT	SPC0107-LS	საბაკალავრო ნაშრომი								12
			სემესტრში	30	30	30	30	30	30	30	30
			წელიწადში	60		60		60		60	

სწავლის შედეგების რუკა

	საგნის კოდი	საგანი	კომპეტენციები					
			ცოდნა და გაცნობიერება	ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი	დასკვნის უნარი	კომუნიკაციის უნარი	სწავლის უნარი	ღირებულებები
არასპეციალობის არჩევითი საგნები								
1.	OFC0008-LP	საოფისე კომპიუტერული პროგრამები	X	X		X		
2.	INHIL07-LS	ფილოსოფიის შესავალი	X	X				X
3.	POL0007-LS	პოლიტოლოგია	X	X	X	X		
4.	GAM0007-LS	კულტურა და თანამედროვეობა	X	X	X	X	X	X
5.	SOC0007-LS	სოციოლოგია	X	X	X			
6.	PRIEC07-LS	ეკონომიკის პრინციპები	X	X	X			
7.	WOC0007-LS	წერითი და ზეპირი კომუნიკაციები	X	X		X		
8.	ELLG007-LS	ლოგიკა	X		X	X		
9.	APPSY07-LS	გამოყენებითი ფსიქოლოგია	X		X	X	X	
10.	DAC0007-LS	დემოკრატია და მოქალაქეობა	X	X	X			X
მოდული - უცხოური (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული, რუსული) ენა								
11.	FLN1107-P	უცხოური ენა - 1	X	X		X	X	
12.	FLN1207-P	უცხოური ენა - 2	X	X		X	X	
13.	FLN1307-P	უცხოური ენა - 3	X	X		X	X	
14.	FLN1407-P	უცხოური ენა - 4	X	X		X	X	
15.	PL0907-PE	პროფესიული ენა - 1	X	X		X	X	
16.	PL1007-PE	პროფესიული ენა - 2	X	X		X		
სპეციალობის სავალდებულო სასწავლო კურსების მოდულები								
მოდული - სამართლის საფუძვლები								
17.	BAL0107-LS	შესავალი სამართალმცოდნეობაში	X	X	X		X	
18.	BAL0207-LS	საზღვარგარეთის ქვეყნების სამართლის ისტორია	X	X	X			
19.	BAL0307-LS	რომის სამართალი	X	X	X			
20.	BAL0407-LS	ქართული სამართლის ისტორია	X	X	X			

21.	BAL0507-LS	სამართლის მეთოდები	X	X	X			
		მოდული - საჯარო სამართალი - I						
22.	PAL0107-LS	საქართველოს სახელმწიფო (კონსტიტუციური) სამართალი	X	X	X	X	X	X
23.	PAL0207-LS	ადამიანის ძირითადი უფლებები	X	X	X	X	X	X
24.	PAL0307-LS	ადმინისტრაციული სამართალი	X	X	X	X	X	X
25.	PAL0407-LS	სამეწარმეო წესრიგის სამართალი	X	X	X		X	
26.	PAL0507-LS	საერთაშორისო საჯარო სამართალი	X	X	X	X	X	
27.	PAL0607-LS	საფინანსო სამართალი	X	X	X	X	X	
28.	PAL0707-LS	ადმინისტრაციული სამართლის პროცესი	X	X	X	X	X	X
		მოდული - კერძო/ბიზნესის სამართალი - I						
29.	BUL0107 -LS	შესავალი სამოქალაქო სამართალში	X	X	X	X	X	
30.	BUL0207-LS	სანივთო (ქონებრივი) სამართალი	X	X	X	X	X	
31.	BUL0307-LS	ვალდებულებითი სამართლის ზოგადი ნაწილი	X	X	X	X	X	
32.	BUL0407-LS	სახელშეკრულებო სამართალი	X	X	X	X	X	
33.	BUL0507-LS	კანონისმიერი ვალდებულებითი ურთიერთობები	X	X	X	X	X	
34.	BUL0607-LS	სამეწარმეო სამართალი	X	X	X	X	X	
35.	BUL0707-LS	სამოქალაქო სამართლის პროცესი	X	X	X	X	X	X
36.	BUL0807-LS	სამოქალაქო საქმეთა განხილვა სასამართლოში	X	X	X	X	X	X
37.	BUL0907-LS	საოჯახო და მემკვიდრეობის სამართალი	X	X	X	X	X	
38.	BUL1007-LS	შრომის სამართალი	X	X	X	X	X	
		მოდული - სისხლის სამართალი - I						
39.	CRL0107-LS	სისხლის სამართალი (ზოგადი ნაწილი)	X	X	X	X	X	
40.	CRL0207-LS	სისხლის სამართალი (ადამიანისა და კაცობრიობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაული)	X	X	X	X	X	X
41.	CRL0307-LS	სისხლის სამართალი (დანაშაულის სხვა სახეები)	X	X	X	X	X	X
42.	CRL0407-LS	სისხლის სამართლის პროცესი	X	X	X	X	X	X
43.	CRL0507-LS	სისხლის სამართლის საქმეთა განხილვა სასამართლოში	X	X	X	X	X	X
		სპეციალობის არჩევითი სასწავლო კურსების მოდულები						
		მოდული - საჯარო სამართალი - II						
44.	PAL0807-LS	საზღვარგარეთის ქვეყნების კონსტიტუციური სამართალი	X	X	X	X		
45.	PAL0907-LS	ეკოლოგიური სამართალი	X	X	X	X	X	
46.	PAL1007-LS	სამოხელეო სამართალი	X	X	X	X	X	X
47.	PAL1107-LS	ადგილობრივი თვითმმართველობის (მუნიციპალური) სამართალი	X	X	X	X	X	X
48.	PAL1207-LS	საგადასახადო სამართალი	X	X	X	X	X	
49.	PAL1307-LS	ნორმატიული აქტების სამართალი და კანონშემოქმედებითი ტექნიკა	X	X	X		X	
50.	PAL1407-LS	საარჩევნო სამართალი	X	X	X	X	X	

		მოდული - საერთაშორისო სამართალი						
51.	IPL-0107-LS	ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო სამართალი	X	X	X	X	X	
52.	IPL-0207-LS	ევროკავშირის სამართალი	X	X	X	X	X	
53.	IPL-0307-LS	საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართალი	X	X	X	X	X	
54.	IPL-0407-LS	საერთაშორისო ორგანიზაციების სამართალი	X	X	X	X	X	
55.	IPL-0507-LS	საერთაშორისო სახელმეკრულებლო სამართალი	X	X	X	X	X	
56.	IPL-0607-LS	ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სამართალი	X	X	X	X	X	
57.	IPL-0707-LS	დიპლომატიური და საკონსულო სამართალი	X	X	X	X	X	
		მოდული - კერძო/ ბიზნესის სამართალი - II						
58.	BUL1107-LS	დაზღვევის სამართალი	X	X	X	X	X	
59.	BUL1207-LS	საბანკო სამართალი	X	X	X	X	X	
60.	BUL1307-LS	საერთაშორისო კერძო სამართალი	X	X	X	X	X	
61.	BUL1407-LS	გადახდისუუნარობის სამართალი	X	X	X	X	X	
62.	BUL1507-LS	ფასიანი ქაღალდების სამართალი	X	X	X	X	X	
63.	BUL1607-LS	ინტელექტუალური საკუთრების სამართალი	X	X	X	X	X	
64.	BUL1707-LS	სანოტარო სამართალი	X	X	X	X	X	
		მოდული - სისხლის სამართალი - II						
65.	CRL0607-LS	საერთაშორისო სისხლის სამართალი	X	X	X	X	X	
66.	CRL0707-LS	ქმედების დანაშაულად კვალიფიკაცია	X	X	X	X	X	
67.	CRL0807-LS	გამოძიებისა და სასამართლო წარმოების საფუძვლები	X	X	X	X	X	
68.	CRL0907-LS	კრიმინოლოგია	X	X	X	X	X	
69.	CRL1007-LS	კრიმინალისტიკა (დანაშაულის გამოძიების მეთოდოლოგია)	X	X	X	X	X	
70.	CRL1107-LP	სასამართლო უნარ-ჩვევები	X	X				
71.	CRL1207-LS	სასჯელის შეფარდება და სასჯელაღსრულების სამართალი	X	X	X		X	
		პრაქტიკული და კვლევითი უნარების კურსები						
72.	SPC0107-LS	პროფესიული ეთიკა	X	X				X
73.	SPC0207-LS	პრაქტიკული სამართალი (კლინიკა)	X	X				X
74.	SPC0307-BT	საბაკალავრო ნაშრომი	X		X		X	

პროგრამის სასწავლო გეგმა

საგნის კოდი	საგანი	საათები	ECTS	საათი	ლექცია	სემინარი (ჯგუფში მუშაობა)	პრაქტიკული	ლაბორატორიული	პრაქტიკა	საკურსო სამუშაო/პროექტი	დამოუკიდებელი მუშაობა
არასპეციალობის არჩევითი საგნები			15/405								
1.	OFC0008-LP	საოფისე კომპიუტერული პროგრამები	5/135	30	30						75
2.	INHIL07-LS	ფილოსოფიის შესავალი	5/135	30	30						75
3.	POL0007-LS	პოლიტოლოგია	5/135	30	30						75
4.	GAM0007-LS	კულტურა და თანამედროვეობა	5/135	30	30						75
5.	SOC0007-LS	სოციოლოგია	5/135	30	30						75
6.	PRIEC07-LS	ეკონომიკის პრინციპები	5/135	30	30						75
7.	WOC0007-LS	წერითი და ზეპირი კომუნიკაციები	5/135	30	30						75
8.	ELLG007-LS	ლოგიკა	5/135	30	30						75
9.	APPSY07-LS	გამოყენებითი ფსიქოლოგია	5/135	30	30						75
10.	DAC0007-LS	დემოკრატია და მოქალაქეობა	5/135	30	30						75
მოდული - უცხოური (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული, რუსული) ენა			32/864								
11.	FLN1107-P	უცხოური ენა - 1	6/162				75				87
12.	FLN1207-P	უცხოური ენა - 2	6/162				75				87
13.	FLN1307-P	უცხოური ენა - 3	5/135				60				75
14.	FLN1407-P	უცხოური ენა - 4	5/135				60				75
15.	PL0907-PE	პროფესიული ენა - 1	5/135				60				75

საგნის კოდი	საგანი	საათები	ECTS \ საათი	ლექცია	სემინარი (ჯგუფში მუშაობა)	პრაქტიკული	ლაბორატორიული	პრაქტიკა	საკურსო სამუშაო/პროექტი	დამოუკიდებელი მუშაობა
16.	PL1007-PE	პროფესიული ენა - 2	5/135			60				75
		სპეციალობის სავალდებულო საგნების მოდულები								
		მოდული - სამართლის საფუძვლები	23/621							
17.	BAL0107-LS	შესავალი სამართალმცოდნეობაში	5/135	30	30					75
18.	BAL0207-LS	საზღვარგარეთის ქვეყნების სამართლის ისტორია	5/135	30	30					75
19.	BAL0307-LS	რომის სამართალი	4/108	30	15					63
20.	BAL0407-LS	ქართული სამართლის ისტორია	5/135	30	30					75
21.	BAL0507-LS	სამართლის მეთოდები	4/108	30	15					63
		მოდული - საჯარო სამართალი - I	36/972							
22.	PAL0107-LS	საქართველოს სახელმწიფო (კონსტიტუციური) სამართალი	5/135	30	30					75
23.	PAL0207-LS	ადამიანის ძირითადი უფლებები	4/108	30	15					63
24.	PAL0307-LS	ადმინისტრაციული სამართალი	6/162	30	30					102
25.	PAL0407-LS	სამეწარმეო წესრიგის სამართალი	4/108	30	15					63
26.	PAL0507-LS	საერთაშორისო საჯარო სამართალი	6/162	30	30					102
27.	PAL0607-LS	საფინანსო სამართალი	5/135	30	30					75
28.	PAL0707-LS	ადმინისტრაციული სამართლის პროცესი	6/162	30	30					102
		მოდული - კერძო/ბიზნესის სამართალი - I	49/1323							

საგნის კოდი	საგანი	საათები	ECTS \ საათი	ლექცია	სემინარი (ჯგუფში მუშაობა)	პრაქტიკული	ლაბორატორიული	პრაქტიკა	საკურსო სამუშაო/პროექტი	დამოუკიდებელი მუშაობა
29.	BUL0107 -LS	შესავალი სამოქალაქო სამართალში	5/135	30	30					75
30.	BUL0207-L	სანივთო (ქონებრივი) სამართალი	5/135	30	30					75
31.	BUL0307-L	ვალდებულებითი სამართლის ზოგადი ნაწილი	5/135	30	30					75
32.	BUL0407-L	სახელშეკრულებო სამართალი	6/162	30	30					102
33.	BUL0507-L	კანონისმიერი ვალდებულებითი ურთიერთობები	4/108	30	15					63
34.	BUL0607-L	სამეწარმეო სამართალი	5/135	30	30					75
35.	BUL0707-L	სამოქალაქო სამართლის პროცესი	5/135	30	30					75
36.	BUL0807-L	სამოქალაქო საქმეთა განხილვა სასამართლოში	5/135	30	30					75
37.	BUL0907-L	საოჯახო და მემკვიდრეობის სამართალი	5/135	30	30					75
38.	BUL1007-L	შრომის სამართალი	4/108	30	15					63
		მოდული - სისხლის სამართალი - I	25/675							
39.	CRL0107-L	სისხლის სამართალი (ზოგადი ნაწილი)	5/135	30	30					75
40.	CRL0207-L	სისხლის სამართალი (ადამიანისა და კაცობრიობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაული)	5/135	30	30					75
41.	CRL0307-L	სისხლის სამართალი (დანაშაულის სხვა სახეები)	5/135	30	30					75
42.	CRL0407-L	სისხლის სამართლის პროცესი	5/135	30	30					75
43.	CRL0507-L	სისხლის სამართლის საქმეთა განხილვა სასამართლოში	5/135	30	30					75
		სპეციალობის არჩევითი სასწავლო კურსების მოდულები								

საგნის კოდი	საგანი	საათები	ECTS \ საათი	ლექცია	სემინარი (ჯგუფში მუშაობა)	პრაქტიკული	ლაბორატორიული	პრაქტიკა	საკურსო სამუშაო/პროექტი	დამოუკიდებელი მუშაობა
მოდული - საჯარო სამართალი - II			42/							
44.	PAL0807-LS	საზღვარგარეთის ქვეყნების კონსტიტუციური სამართალი	6/162	30	30					102
45.	PAL0907-LS	ეკოლოგიური სამართალი	6/162	30	30					102
46.	PAL1007-LS	სამოხელეო სამართალი	6/162	30	30					102
47.	PAL1107-LS	ადგილობრივი თვითმმართველობის (მუნიციპალური) სამართალი	6/162	30	30					102
48.	PAL1207-LS	საგადასახადო სამართალი	6/162	30	30					102
49.	PAL1307-LS	ნორმატიული აქტების სამართალი და კანონშემოქმედებითი ტექნიკა	6/162	30	30					102
50.	PAL1407-LS	საარჩევნო სამართალი	6/162	30	30					102
მოდული - საერთაშორისო სამართალი										
51.	IPL-0107-LS	ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო სამართალი	6/162	30	30					102
52.	IPL-0207-LS	ევროკავშირის სამართალი	6/162	30	30					102
53.	IPL-0307-LS	საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართალი	6/162	30	30					102
54.	IPL-0407-LS	საერთაშორისო ორგანიზაციების სამართალი	6/162	30	30					102
55.	IPL-0507-LS	საერთაშორისო სახელშეკრულებლო სამართალი	6/162	30	30					102
56.	IPL-0607-LS	ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სამართალი	6/162	30	30					102
57.	IPL-0707-LS	დიპლომატიური და საკონსულო სამართალი	6/162	30	30					102
მოდული - კერძო/ ბიზნესის სამართალი - II										

საგნის კოდი	საგანი	საათები								
			ECTS \ საათი	ლექცია	სემინარი (ჯგუფში მუშაობა)	პრაქტიკული	ლაბორატორიული	პრაქტიკა	საკურსო სამუშაო/პროექტი	დამოუკიდებელი მუშაობა
58.	BUL1107-LS	დაზღვევის სამართალი	6/162	30	30					102
59.	BUL1207-LS	საბანკო სამართალი	6/162	30	30					102
60.	BUL1307-LS	საერთაშორისო კერძო სამართალი	6/162	30	30					102
61.	BUL1407-LS	გადახდისუუნარობის სამართალი	6/162	30	30					102
62.	BUL1507-LS	ფასიანი ქაღალდების სამართალი	6/162	30	30					102
63.	BUL1607-LS	ინტელექტუალური საკუთრების სამართალი	6/162	30	30					102
64.	BUL1707-LS	სანოტარო სამართალი	6/162	30	30					102
მოდული - სისხლის სამართალი - II										
65.	CRL0607-LS	საერთაშორისო სისხლის სამართალი	6/162	30	30					102
66.	CRL0707-LS	ქმედების დანაშაულად კვალიფიკაცია	6/162	30	30					102
67.	CRL0807-LS	გამოძიებისა და სასამართლო წარმოების საფუძვლები	6/162	30	30					102
68.	CRL0907-LS	კრიმინოლოგია	6/162	30	30					102
69.	CRL1007-LS	კრიმინალისტიკა (დანაშაულის გამოძიების მეთოდები)	6/162	30	30					102
70.	CRL1107-LP	სასამართლო უნარ-ჩვევები	6/162	30		30				102
71.	CRL1207-LS	სასჯელის შეფარდება და სასჯელადსრულებების სამართალი	6/162	30	30					102
პრაქტიკული და კვლევითი უნარების კურსები			18/486							
72.	SPC0107-LS	პროფესიული ეთიკა	6/162	30	30					102
73.	SPC0207-LS	პრაქტიკული სამართალი (კლინიკა)	12/324	60				120		144

	საგნის კოდი	საგანი	საათები	ECTS	\	საათი	ლექცია	სემინარი (ჯგუფში მუშაობა)	პრაქტიკული	ლაბორატორიული	პრაქტიკა	საკურსო სამუშაო/პროექტი	დამოუკიდებელი მუშაობა
74.	SPC0307-BT	საბაკალავრო ნაშრომი		12/324			30	30				120	144

პროგრამის ხელმძღვანელი

ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის
სამსახურის უფროსი

ფაკულტეტის დეკანი

მიღებულია

მოდულიდან მიღებული სახით
ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის
საბჭოს სხდომაზე
3 სექტემბერი, 2012 წ.

ფაკულტეტის საბჭოს თავმჯდომარე

შეთანხმებულია

სტუ-ს ხარისხის უზრუნველყოფის
სამსახურის ხელმძღვანელი

ზვიად როგავა

ივანე ჯაგოდნიშვილი

რუსუდან ქუთათელაძე

რუსუდან ქუთათელაძე

გიორგი ძიძიგური

პრაქტიკული სამართლის კლინიკის არსი და მიზანი

პრაქტიკული სამართლის (Street Law) კლინიკა საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის არჩევითი კომპონენტია.

პრაქტიკული სამართლის კლინიკის მიზანია:

- საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტების პროფესიული განვითარება;
- საზოგადოების სამართლებრივი განათლება.

პრაქტიკული სამართალი მიზნად ისახავს საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტის თეორიული და პრაქტიკული ცოდნის გაუმჯობესებას და საჯარო სკოლებში, არასრულწლოვანთა აღმზრდელობით დაწესებულებებში და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა სახლებში ეფექტური სამართლებრივი განათლების დანერგვას, რაც გულისხმობს სამართლის ფუნდამენტური პრინციპების, ადამიანის უფლებებისა და დემოკრატიული ღირებულებების საზოგადოებაში დანერგვას და პიროვნების მართლშეგნების ამაღლებას.

პრაქტიკული სამართლის კლინიკა საშუალებას აძლევს ბაკალავრს მიიღოს პრაქტიკულ უნარებზე დაფუძნებული განათლება და აღნიშნული კლინიკური კომპონენტის წარმატებით დასრულების შემთხვევაში მოიპოვოს შესაბამისი აკადემიური კრედიტი (12 ECTS).

პრაქტიკული სამართლის კლინიკაში საქმიანობის უფლება შეიძლება მოიპოვოს საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტმა, რომელსაც ათვისებული აქვს 180 ECTS კრედიტი, სურვილი აქვს შეურთდეს კლინიკის საქმიანობას და მონაწილეობა მიიღოს მის აქტივობებში.

პრაქტიკული სამართლის კლინიკაში სტუდენტთა შერჩევა წარმოებს გასაუბრების საფუძველზე. საუკეთესო შედეგის მქონე სტუდენტი გაივლის პრაქტიკული სამართლის კურსს.

კლინიკაში საქმიანობით სტუდენტი იღრმავებს ცოდნას სამართლის სხვადასხვა დარგში და ივითარებს ჯგუფური მუშაობის, კომუნიკაციის, სამართლებრივი საკითხების არაიურისტებისათვის ახსნის, პრეზენტაციის, ლოგიკური და ანალიტიკური აზროვნების, აუდიტორიის კონტროლის, დროისა და სამუშაოს სწორად ორგანიზების, კოლეგიალობის, პროფესიული ეთიკისა და პასუხისმგებლობის უნარს.

პრაქტიკული სამართლის კლინიკაში საქმიანობა გულისხმობს სამართალმცოდნეობის საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტების მიერ თბილისის საჯარო სკოლების მოსწავლეთათვის ძირითადი სამართლებრივი საკითხების ინტერაქტიული მეთოდის გამოყენებით სწავლებას. პრაქტიკული სამართლის პროგრამა ასევე ითვალისწინებს სალექციო კურსებს.

პრაქტიკული სამართლის კლინიკის გავლის შემდეგ სტუდენტი:

- შეიძენს სტრატეგიული გეგმის მომზადებისა და განხორციელების, არგუმენტირებული მსჯელობისა და საკუთარი მოსაზრებების აუდიტორიის წინაშე დამაჯერებლად წარმოდგენის უნარს;
- გაიუმჯობესებს ზეპირმეტყველებისა და სამართლებრივი კვლევის წარმოების უნარს;
- შეძლებს დროისა და შესაძლებლობების ეფექტურად გამოყენებასა და მართვას;

კლინიკაში პრაქტიკული საქმიანობის შედეგად საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტი:

- შეიძენს სტრატეგიული გეგმის მომზადებისა და განხორციელების, არგუმენტირებული მსჯელობისა და საკუთარი მოსაზრებების აუდიტორიის წინაშე დამაჯერებლად წარმოდგენის უნარს;
- დაეუფლება სამართლის ცალკეული საკითხების სკოლის მოსწავლეთათვის ახსნისა და მათთან მუშაობის ტექნიკას;

- გაიუმჯობესებს ზეპირმეტყველებისა და სამართლებრივი კვლევის წარმოების უნარს;
- ისწავლიან დროისა და შესაძლებლობების ეფექტურ გამოყენებასა და მართვას.

კლინიკური სწავლების შედეგებს 100 ქულიანი სისტემით აფასებს პრაქტიკული სამართლის კლინიკის კოორდინატორი - ფაკულტეტის აკადემიური პერსონალის წარმომადგენელი.

დანართი 2.

საბაკალავრო ნაშრომისადმი წაყენებული მინიმალური მოთხოვნები

საბაკალავრო ნაშრომი წარმოადგენს ერთგვარ შემაჯამებელ სამუშაოს, რითაც მოწმდება სპეციალობაში სტუდენტის არგუმენტაციის, ანალიზისა და სინთეზის უნარები და ასევე პრობლემების ხედვის თუ შეფასების შესაძლებლობები.

საბაკალავრო ნაშრომის ფორმატი გულისხმობს სტუდენტის მიერ კვლევისა და ანალიზის თემის შერჩევას, საბაკალავრო ნაშრომის ხელმძღვანელის არჩევას, მასთან კონსულტირებასა და დამოუკიდებელ მუშაობას, საბაკალავრო ნაშრომის ირგვლივ ინფორმაციის შეგროვებას, დამუშავებასა და კრიტიკულ ანალიზს.

საბაკალავრო ნაშრომის მიზანია სტუდენტს განუვითაროს დამოუკიდებელი მუშაობის, მეცნიერული ანალიზისა და ინფორმაციის სინთეზის უნარები, საშუალება მისცეს მას ჩამოაყალიბოს, წარმოაჩინოს და დაიცვას საკუთარი პოზიცია, მოახდინოს არსებული თეორიებისა და მიდგომების შედარება საკვლევ თემსთან დაკავშირებით.

საბაკალავრო ნაშრომის თემას და საბაკალავრო ნაშრომის ხელმძღვანელს ირჩევს სტუდენტი. საბაკალავრო ნაშრომის თემა შეირჩევა სტუდენტისა და ხელმძღვანელის მოსაზრებათა შეჯერების საფუძველზე.

საბაკალავრო ნაშრომი უნდა შესრულდეს საგანმანათლებლო პროგრამაზე სწავლის მე-8 სემესტრის განმავლობაში, ხოლო მისი დაცვა უნდა განხორციელდეს მერვე სემესტრის დასასრულს.

საბაკალავრო ნაშრომის შესრულების შედეგად სტუდენტი მიიღებს არჩეული თემის ირგვლივ ღრმა თეორიულ ცოდნას, განვიითარებს ინფორმაციის მოძიების, მისი კრიტიკული და შედარებითი ანალიზის უნარს.

საბაკალავრო ნაშრომის შესრულება წარმოაჩენს სტუდენტის მზაობას პროფესიულ თემაზე მოამზადოს და არგუმენტირებულად დაიცვას ნაშრომი, გამოავლენს მის მიერ წერილობითი ნაშრომის მაღალ აკადემიურ დონეზე მომზადებისა და პრეზენტაციის ჩატარებისათვის აუცილებელ უნარებს, საფუძველს ჩაუყრის სტუდენტისათვის დამოუკიდებელი მუშაობისა და შემდგომში სამეცნიერო კვლევის ჩატარების უნარების გამომუშავებას.

საბაკალავრო ნაშრომის მოცულობა უნდა იყოს, როგორც წესი, არანაკლებ 8000 და არაუმეტეს 9 000 სიტყვისა, გაფორმებული წინამდებარე წესის შესაბამისად. რაოდენობაში იგულისხმება ყველა აკინძული გვერდი.

საბაკალავრო ნაშრომი ფასდება 100 ქულიანი სისტემით. სასემინარო ნაშრომის დადებით შეფასებას (31-50 ქულამდე), მისი შინაარსის გათვალისწინებით, ახორციელებს საბაკალავრო ნაშრომი ხელმძღვანელი, ხოლო საჯარო დაცვის (20-50 ქულამდე) შეფასებას ახდენს კომისია, რომელიც შედგება ფაკულტეტის დეკანის მიერ სამართლის დეპარტამენტის აკადემიური პერსონალიდან შერჩეული პირებისაგან.

საბაკალავრო ნაშრომის და მისი საჯარო დაცვის შეფასების კრიტერიუმებია:

- ნაშრომის შინაარსი: თანამიმდევრული მსჯელობა, არგუმენტირებული დასკვნები - 20 ქულა;

- ინფორმაციის მოძიება, მისი შესწავლის სიღრმისეულობა, კრიტიკული და შედარებითი ანალიზი - 10 ქულა;
- პრობლემების ხედვა და შეფასება - 10 ქულა;
- ნაშრომის ენა და სტილი, ბიბლიოგრაფიის მითითების სისწორე - 10 ქულა.
- ზეპირი პრეზენტაციის ხარისხი - 20 ქულა;
- დასმულ კითხვებზე, შენიშვნებზე და რეკომენდაციებზე გაცემული პასუხების სიზუსტე და სიღრმისეულობა - 30 ქულა.

საბაკალავრო ნაშრომის სტრუქტურის შერჩევა წარმოებს ავტორის მიერ თემატიკის მიხედვით.

საბაკალავრო ნაშრომი უნდა შესრულდეს A4 ფორმატის (297×210 მმ) 80 გ/მ² სიმკვრივის ქაღალდზე. ორიენტაცია – ვერტიკალური. ბეჭდვა უნდა წარმოებდეს მხოლოდ ერთ გვერდზე. ფოტოსურათები და სხვა განსაკუთრებული დანიშნულების ცხრილები შესაძლებელია შესრულებულ იქნას A4 ფორმატის ფოტოგრაფიულ ქაღალდზე. უფრო დიდი თაბახის გამოყენების შემთხვევაში (მაგ. სქემებისათვის) დასაშვებია ნებისმიერი ფორმატის გამოყენება, მხოლოდ აღნიშნული გვერდები არ უნდა აიკინძოს ძირითად ტექსტთან ერთად.

საბაკალავრო ნაშრომის სტანდარტული ვერსიის მარცხენა მხარეს უნდა დარჩეს – 38 მმ მინდორი, ხოლო დანარჩენ მხარეებს – 25 მმ.

საბაკალავრო ნაშრომის ტექსტის ძირითადი ნაწილი უნდა შესრულდეს რომელიმე სტანდარტული შრიფტებით: Sylfaen, AcadNusx, AcadMtav, Litnux, Literaturuli_BJG_2000, ზომით 12. თავებისა და ქვეთავების დასახელებაში შეიძლება გამოყენებული იქნას უფრო დიდი ზომის შრიფტი. შემჭიდროვებული ტიპის შრიფტები არ მიიღება. ტექსტის ბეჭდვა უნდა განხორციელდეს ლაზერულ პრინტერზე ან მასთან მიახლოებულ ხარისხით.

საბაკალავრო ნაშრომის ყველა გვერდი უნდა იქნას დანომრილი თანმიმდევრობით. დაუშვებელია თავისუფალი სივრცის ან გვერდის დატოვება. ასევე დაუშვებელია გვერდების განმეორება. გვერდის ნომრების შრიფტის მინიმალური ზომა არის 10. შესავალი გვერდები, გარდა სატიტულო გვერდისა, ინომრება ქვედა მარჯვენა კიდეში დაბალი რეგისტრის რომაული ციფრებით (i, ii, iii და ა. შ.). საბაკალავრო ნაშრომის სხვა დანარჩენი ნაწილი ინომრება არაბული ციფრებით. გვერდის ნომერი ფურცლის ქვედა კიდიდან დაშორებული უნდა იყოს 1.3 სმ–ით, ხოლო მარჯვენა კიდიდან 2.5 სმ–ით.

საბაკალავრო ნაშრომის ძირითადი ტექსტისთვის ინტერვალი არის 1.5. მცირე ზომის სექციებისათვის (შინაარსი, ცხრილების ნუსხა, რეზიუმე, სქოლიო, შენიშვნა და სხვა) აიღება ინტერვალი 1.

საბაკალავრო ნაშრომის ყველა თავის და ქვეთავის დასახელება უნდა იქნას ჩართული სარჩევში. თავებისა და ქვეთავების შრიფტის ზომა შეიძლება აღმატებოდეს ძირითადი ტექსტის შრიფტის ზომას. ყველა თავი უნდა იწყებოდეს ახალი გვერდიდან, ხოლო ქვეთავი უნდა გაგრძელდეს იმავე გვერდიდან

საბაკალავრო ნაშრომში ლიტერატურის ციტირება უნდა წარმოებდეს ძირითად ტექსტში (როგორც წესი, აბზაცის ბოლოს) კვადრატულ ფრჩხილებში არაბული ციფრებით. შრიფტი უნდა იყოს ტექსტის შესაბამისი ზომის. ციტირებული ლიტერატურის ნუსხა უნდა იქნას მოყვანილი საბაკალავრო ნაშრომის ბოლოს.

საბაკალავრო ნაშრომში სქოლიო შეიძლება განთავსდეს გვერდის ან თავის/ქვეთავის ბოლოს. შრიფტის ზომა – 10 პუნქტი. თუ სქოლიო განთავსებულია თავის ბოლოს, მაშინ ნუმერაცია წარმოებს არაბული ციფრებით და მთელი თავის განმავლობაში თანმიმდევრულია. სქოლიოს გვერდის ბოლოში განთავსებისას ნუმერაცია წარმოებს სიმბოლოებით ან არაბული ციფრებით, რომელიც შესაძლებელია დაიწყოს ყოველ გვერდზე თავიდან. ძირითად ტექსტში სქოლიოს მითითება წარმოებს ხარისხის რეგისტრის სიმბოლოებით.

საბაკალავრო ნაშრომის შემადგენელი ნაწილები

საბაკალავრო ნაშრომის აუცილებელი შემადგენელი ნაწილებია:

- ა. ტიტულის გვერდი;
  - ბ. შინაარსი;
  - გ. ძირითადი ტექსტი:
  - გ.ა. შესავალი;
  - გ.ბ. შედეგები და მათი განსჯა;
  - გ.გ. დასკვნა.
- დ. ბიბლიოგრაფია ან გამოყენებული ლიტერატურის ნუსხა.

საბაკალავრო ნაშრომის არააუცილებელი შემადგენელი ნაწილებია:

- ა. ცხრილების ნუსხა;
- ბ. გამოყენებული აბრევიატურების ნუსხა;
- გ. დანართები.

საბაკალავრო ნაშრომის შესავალი ნაწილი

საბაკალავრო ნაშრომის სატიტულო გვერდი (გარე ყდა) უნდა იყოს სტანდარტული ფორმის. იგი აუცილებლად უნდა მოიცავდეს საბაკალავრო ნაშრომის დასახელებას, ბაკალავრის გვარს, სახელს და ტექსტს „საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი“, „თბილისი, საქართველო“. მასზე ასევე უნდა განთავსდეს თვე და წელი, როდესაც შესრულდა საბაკალავრო ნაშრომი. აღნიშნული გვერდის ნომერი არის (i), თუმცა იგი არ მიეთითება.

საბაკალავრო ნაშრომი უნდა შეიცავდეს სარჩევს (შინაარს). ინტერვალი უნდა იყოს 1. შრიფტის ზომა - 12 პუნქტი. აზრებს შორის ინტერვალი უნდა იყოს 6-12 პუნქტი. გვერდის ნომრები უნდა განთავსდეს მარჯვენა მინდორთან. დასაშვებია სათაურსა და გვერდის ნომერს შორის სივრცის შევსება სიმბოლოებით: „ .“, „-“, „_“.

საბაკალავრო ნაშრომის ძირითადი ტექსტი

საბაკალავრო ნაშრომის ძირითადი ტექსტი უნდა დაიყოს თავებად და სხვადასხვა დონის ქვეთავებად. იგი აუცილებლად უნდა შეიცავდეს შესავალს, ავტორის მიერ მიღებულ შედეგებს და მათ განსჯას, დასკვნას.

საბაკალავრო ნაშრომის შესავალ ნაწილში აღწერილი უნდა იქნას ნაშრომში დასმული პრობლემის აქტუალობა. შესავალის მოცულობა არ უნდა აღემატებოდეს ძირითადი ტექსტის მოცულობის 5%-ს.

შედეგების განსჯის სტრუქტურა დამოკიდებულია საბაკალავრო ნაშრომის თემატიკაზე და ავტორს უფლება აქვს იგი წარმოადგინოს მისთვის სასურველი ფორმით. იგი არ არის შეზღუდული ქვეთავების რაოდენობით.

საბაკალავრო ნაშრომი აუცილებლად უნდა შეიცავდეს მიღებულ დასკვნებს, რომელიც ჩამოყალიბებული უნდა იქნას მოკლედ და ლაკონურად.

საბაკალავრო ნაშრომში გამოყენებული ლიტერატურის ნუსხა

საბაკალავრო ნაშრომში გამოყენებული ლიტერატურის ნუსხა უნდა განთავსდეს ნაშრომის ბოლოს ძირითად ტექსტში მითითებული თანმიმდევრობის მიხედვით. ლიტერატურული წყაროს მითითებისას დაცული უნდა იქნას შემდეგი სტილი:

- ა. სტატია: გვარი ინიციალი. სრული სათაური. ჟურნალის სრული დასახელება ან აბრევიატურა. წელი, ტომი, [ნომერი,] გვ. დასაწყისი დასასრული (მაგ.: 1. მაჭავარიანი ს., უწყებრივი ქვემდებარეობისა და განსჯადობის პრობლემა საქართველოს საპროცესო კანონმდებლობის შესაბამისად. ჟ. მართლმსაჯულება, 2007, 2, გვ. 186-213.).
- ბ. წიგნი:

ბ.ა. ცალკეული გვერდების მითითებისას: გვარი ინიციალი. სრული სათაური. გამოცემის ადგილი:

გამომცემლობა. წელი, [ტომი,] გვ. დასაწისი–დასასრული (მაგ.: 1. მელქაძე ო., დვალი ბ., სასამართლო ხელისუფლება საზღვარგარეთის ქვეყნებში. თბილისი: მერანი - 3, 2000, გვ. 68-86.).

ბ.ბ. მთლიანი წიგნის მითითებისას: გვარი ინიციალი. სრული სათაური. გამომცემის ადგილი: გამომცემლობა. წელი, [ტომი,] გვერდების რაოდენობა გვ. (მაგ.: 1. მელქაძე ო., დვალი ბ., სასამართლო ხელისუფლება საზღვარგარეთის ქვეყნებში. თბილისი: მერანი - 3, 2000, გვ. 379.).

გ. ინფორმაციის გლობალური ქსელი: ვებ-გვერდის დასახელება. უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული – რიცხვი, თვე, წელი.

(მაგ.: 1. http://untreaty.un.org/ilc/teksts/instruments/English/draft%2520articles/74_1996.pdf

უკანასკნელად იქნა გადამოწმებული - 5.03.2011.).

ლიტერატურის ნუსხაში გვერდები ინომრება თანმიმდევრულად ძირითად ტექსტთან ერთად, სტრიქონებს შორის ინტერვალი უნდა იყოს – 1, აბზაცებს შორის ინტერვალი 6-12 პუნქტი, ხოლო შრიფტის ზომა 12 პუნქტი.

საბაკალავრო ნაშრომის არააუცილებელი შემადგენელი ნაწილები

თუ საბაკალავრო ნაშრომს თან ერთვის ცხრილების, დიაგრამების, სქემებისა და ილუსტრაციების ნუსხა, იგი უნდა განთავსდეს საბაკალავრო ნაშრომის შესავალ ნაწილში სარჩევის (შინაარსის) შემდეგ. ინტერვალი უნდა იყოს 1.5. აბზაცი, რომლის სიგრძეც აღემატება ერთ სტრიქონს, ინტერვალის ზომად აიღება 1. შრიფტის ზომა უნდა იყოს 12. გვერდის ნომრები უნდა განთავსდეს მარჯვენა მინდორთან. დასაშვებია სათაურსა და გვერდის ნომერს შორის სივრცის შევსება სიმბოლოებით: „“, „–“, „_“.

ცხრილების, დიაგრამების, სქემებისა და ილუსტრაციების შემცველობა, ადგილმდებარეობა და ფორმატირება განპირობებულია ნაშრომის სპეციფიკით. სხვა ლიტერატურული წყაროებიდან აღებული ცხრილების, ანალიტიკური პროცედურების, დიაგრამების, სქემებისა და ილუსტრაციების გამოყენებისას არ უნდა იქნას დარღვეული საავტორო უფლებები. ცხრილები, ანალიტიკური პროცედურები, დიაგრამები და სქემები აიგება შავ-თეთრად, ასევე დასაშვებია ფერადი დიაგრამებისა და ილუსტრაციების გამოყენება.

ცხრილების, დიაგრამების, სქემებისა და ილუსტრაციების დასახელებები უნდა განთავსდეს უშუალოდ მათ თავზე ან ბოლოში. შრიფტის ზომად გამოყენებული უნდა იქნას ძირითადი ტექსტის შრიფტის ზომაზე 1 პუნქტით ნაკლები. დასაშვებია ნახევრად მუქი შრიფტის გამოყენება. ინტერვალი აიღება 1-ის ტოლი.

ცხრილები, დიაგრამები, სქემები, ილუსტრაციები და მათი დასახელებები შეიძლება განთავსდეს როგორც ძირითად ტექსტში, ისე ცალკეულ ინდივიდუალურ გვერდზე დანართების სახით. ცხრილები, დიაგრამები, სქემები და ილუსტრაციები ტექსტიდან დაცილებული უნდა იყოს 1.5-2 სმ-ით. საჭიროების შემთხვევაში დასაშვებია ფურცლის ჰორიზონტალური ორიენტაცია. ჰორიზონტალური გვერდების მინდორი და გვერდის ნუმერაცია უნდა იყოს ვერტიკალური გვერდების ანალოგიური.

თუ საბაკალავრო ნაშრომს დანართების სახით თან ერთვის მონაცემთა ცხრილები, დიაგრამები, სქემები და ილუსტრაციები, ისინი უნდა განთავსდეს საბაკალავრო ნაშრომში ბიბლიოგრაფიის ან გამოყენებული ლიტერატურის ნუსხის შემდეგ. ამასთან, ძირითად ტექსტში არსებული მონაცემთა ცხრილების, დიაგრამების, სქემების და ილუსტრაციების ნუმერაცია წარმოებს გამჭოლად. დანართში არსებული ცხრილების, დიაგრამების, სქემების და ილუსტრაციების ნუმერაცია იწყება თავიდან.

საბაკალავრო ნაშრომში გამოყენებული ისეთი აბრევიატურებისათვის, რომელიც არ არის საყოველთაოდ მიღებული, სასურველია ავტორის მიერ მოცემული იქნას მათი ჩამონათვალი და ახსნა, რაც ნაშრომს ადვილად აღსაქმელს გახდის. გამოყენებული აბრევიატურების ნუსხა საბაკალავრო ნაშრომში უნდა განთავსდეს შესავალ ნაწილში სადისერტაციო ნაშრომის სარჩევის (შინაარსის) ან ცხრილების ნუსხის შემდეგ.

**პროგრამის ხელმძღვანელის რეზიუმე
(CURRICULUM VITAE)**

სახელი, გვარი	ზვიად როგავა
თანამდებობა	ასოცირებული პროფესორი
სამუშაო ადგილი	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
საკონტაქტო ინფორმაცია	ტელეფონი: +995 (95) 25 25 52 ელ-ფოსტა: zrogava@gtu.ge
დაცული დისერტაცია და სამეცნიერო კვლევის სფეროები	საგადასახადო კონტროლის სამართლებრივი ასპექტები, საქართველო, თბილისი, 2008 წ. საგადასახადო სამართალი
პუბლიკაციები	<ul style="list-style-type: none"> ➢ საგადასახადო სამართლის საფუძვლები, გამომცემლობა – საია, ABA, 2000 წ. ISBN: 99928 -0- 053-4. ➢ გადასახადები, საგადასახადო სისტემა და საგადასახადო სამართალი, გამომცემლობა – ბაკმი, ISBN: 99928 -910- 3-3. ➢ საზღვარგარეთის ქვეყნების საგადასახადო სისტემები, თბ. 2003 წ. ➢ საგადასახადო დაბეგვრა. სახელმძღვანელო და პრაქტიკული სავარჯიშოები. გამომცემლობა – ბაფ, USAID. ➢ საგადასახადო სამართალდარღვევა და პასუხისმგებლობა (ქართულ და ინგლისურ ენებზე). ჟურნალი – მართლმსაჯულება, #2, 2007 წელი. ➢ გადასახადებისაგან თავის არიდება და ოპტიმიზაცია. საერთაშორისო კონფერენციის სამეცნიერო სტატიების კრებული, გამომცემლობა „უნივერსალი“, 2008 წელი. ISBN: 978-9941- 12-342 ➢ საგადასახადო კონტროლი და საგადასახადო პასუხისმგებლობა. გამომცემლობა – ბაკმი, 2009. ISBN: 978-999- 40-27-76-7.
მიღებული სერთიფიკატები	<ul style="list-style-type: none"> ➢ OECD „დღგ-ის ადმინისტრირება“, ანკარა, 1997 წ. მარტი; ➢ გადასახადების და ინვესტიციების საერთაშორისო ცენტრი „საგადასახადო და საბაჟო ადმინისტრაციები“, ვაშინგტონი, 2000 წ. ივნისი; ➢ USAID, AED „გადასახადის გადამხდელთა განათლება და ინფორმირება“, საქართველო, 2000 წ. სექტემბერი; ➢ USAID, KPMG Consulting Barents Group „საგადასახადო ადმინისტრაციების ფუნქციონალური ორგანიზება“, საქართველო, 2000 წ. დეკემბერი; ➢ AAFS “სასამართლო ექსპერტიზის მეცნიერებათა ამერიკული აკადემია”, ახალი ორლეანი, 2005 წ. თებერვალი. ➢ პოლონეთის რობერტ შუმანის სახელობის ფონდი “იურიდიული განათლების ევროპული სისტემა – როგორ მუშაობს იგი?” ვარშავა, 2007 წ. მარტი.

ინფორმაცია ადამიანური რესურსის შესახებ

სისხლის სამართლის მიმართულებით		
1.	ჯემალ გახოკიძე	სრული პროფესორი
2.	შოთა ფაფიაშვილი	სრული პროფესორი
3.	ირა აქუბარდია	ასოცირებული პროფესორი
4.	პაატა კობალაძე	ასოცირებული პროფესორი
5.	გოჩა მამულაშვილი	ასოცირებული პროფესორი
6.	ჯემალ გაბელია	ასოცირებული პროფესორი
7.	გია ხუროშვილი	სამართლის დოქტორი, მოწვეული სპეციალისტი
8.	მიხეილ მამნიაშვილი	სამართლის დოქტორი, მოწვეული სპეციალისტი
9.	დავით კარიაული	სამართლის დოქტორი, მოწვეული სპეციალისტი
10.	გიორგი თოდრია	სამართლის დოქტორი, მოწვეული სპეციალისტი
11.	მიხეილ გაბუნია	სამართლის დოქტორი, მოწვეული სპეციალისტი
12.	დარეჯან ლეკიაშვილი	სამართლის დოქტორი, მოწვეული სპეციალისტი
საჯარო სამართლის მიმართულებით		
13.	ლალი შაიშმელაშვილი	სრული პროფესორი
14.	ნინო ნიშნიანიძე	სრული პროფესორი
15.	ზვიად როგავა	ასოცირებული პროფესორი
16.	ირაკლი გაბისონია	ასოცირებული პროფესორი
17.	ქეთევან ჯინჭარაძე	ასოცირებული პროფესორი
18.	ვეფხვია გვარამია	ასოცირებული პროფესორი
19.	ხათუნა ლორია	ასოცირებული პროფესორი
20.	ნანა ნიორაძე	ასოცირებული პროფესორი
21.	მარი ჯიქია	ასოცირებული პროფესორი
22.	ქეთევან ჩახვაძე	ასოცირებული პროფესორი
23.	გოჩა ოჩიგავა	ასოცირებული პროფესორი
24.	ავთანდილ დემეტრაშვილი	სამართლის დოქტორი, მოწვეული სპეციალისტი
25.	გივი ლობჟანიძე	სამართლის დოქტორი, მოწვეული სპეციალისტი

26.	ლიანა ადეიშვილი	სამართლის დოქტორი, მოწვეული სპეციალისტი
კერძო სამართლის მიმართულებით		
27.	ქეთი ქოქრაშვილი	სრული პროფესორი
28.	ზვიად გაბისონია	სრული პროფესორი
29.	ვალერი ხრუსტალი	ასოცირებული პროფესორი
30.	კარლო ბზიშვილი	ასოცირებული პროფესორი
31.	ირმა მერებაშვილი	ასოცირებული პროფესორი
32.	ლევან ხეცურიანი	ასოცირებული პროფესორი
33.	თეა კვაბზირიძე	ასოცირებული პროფესორი
34.	ზურაბ ძლიერიშვილი	სამართლის დოქტორი, მოწვეული სპეციალისტი